

Grunnlag for teknisk justering av elsertifikatkvoten

Norge og Sverige har siden 1. januar 2012 hatt et felles marked for elsertifikater.

Rammene for elsertifikatmarkedet er regulert i en avtale mellom Norge og Sverige, samt lov og forskrift. Ifølge artikkel 2 i avtalen skal Norge tilstrebe å annullere elsertifikater tilsvarende en produksjon på 13,2 TWh i 2020. For perioden fra og med januar 2012 til og med 31. desember 2035 skal Norge tilstrebe at det blir annullert elsertifikater tilsvarende 198 TWh fra anlegg som er satt i drift etter 1. januar 2012. Norge må i tillegg annullere elsertifikater tilsvarende produksjonen som inngår i den norske overgangsordningen. Den norske overgangsordningen er en ordning som har gitt norske kraftverk som ble satt i drift før 1. januar 2012 og oppfyller vilkårene i elsertifikatloven § 8, rett til å delta i elsertifikatmarkedet. Det blir tildelt elsertifikater i 15 år slik at det siste anlegget som blir godkjent i Norge vil være i ordningen helt til utgangen av 2035.

For å overholde forpliktelsene i avtalen må det fastsettes elsertifikatkvoter som sikrer at det blir annullert et tilstrekkelig antall elsertifikater i Norge. Kvotene for de enkelte årene skal ifølge artikkel 6 fastsettes med utgangspunkt i en lineær opptrapping mot 2020. I tillegg må Norge annullere sertifikater tilsvarende produksjonen som inngår i den norske overgangsordningen.

Kravene om annullering omtales gjerne som Norges finansieringsforpliktelse. Teknisk justering av årlige elsertifikatkvoter gjennomføres for at Norge skal møte finansieringsforpliktelsen. NVE følger med i utviklingen og foreslår teknisk justering når det er nødvendig.

Hvordan beregne nye elsertifikatkvoter?

Da Norge sluttet seg til et felles elsertifikatmarked med Sverige i 2012 ble det utarbeidet en norsk kvotekurve fram til 2035. Kvotene er beregnet ved å dividere forventet antall annullerte elsertifikater for det enkelte år med et estimat for beregningsrelevant forbruk. Hva som inngår i det beregningsrelevante elforbruket, er gitt av elsertifikatforskriften.

Dersom det er kommet ny kunnskap som tilsier at det må forventes at det blir annullert for mange eller for få elsertifikater i forhold til finansieringsforpliktelsen, kan det være aktuelt å justere elsertifikatkvotene fram mot 2035. Ny kunnskap om beregningsrelevant elforbruk og/eller produksjon fra anlegg som inngår i overgangsordningen kan utløse behov for slike justeringer.

Den tekniske justeringen kan ses på som todelt: Det ene elementet er justering basert på kjente, historiske størrelser om antall elsertifikater som faktisk er annullert, og faktisk produksjon fra kraftverk i overgangsordningen. Denne justeringen gjennomføres i utgangspunktet på neste års kvote. Det andre elementet er justering av kvotekurven fram mot 2035, basert på nye estimater for framtidig beregningsrelevant elforbruk og framtidig produksjon fra kraftverk som inngår i overgangsordningen.

NVEs forslag til nye elsertifikatkvoter 2021-2035

NVE foreslår å endre elsertifikatkvoten for 2021 basert på registrert produksjon i overgangsordningen og mengden annullerte elsertifikater for 2019. NVE vurderer at det i år ikke er nødvendig å justere det beregningsrelevante elforbruket eller den forventede finansieringen av overgangsordningen fram til 2035, siden det ikke foreligger vesentlige endringer fra estimatene som er gjort i tidligere år.

Det ble totalt annullert 14,03 millioner elsertifikater for 2019, mens den totale finansieringsforpliktelsen til målet og overgangsordningen var på 14,43 millioner elsertifikater (11,73 + 2,70). Det er dermed annullert 0,40 millioner elsertifikater mindre enn det finansieringsforpliktelsen tilsier for 2019. Avvik mellom finansieringsforpliktelsen og annullering for perioden 2012-2018 er allerede tatt hensyn til i den tekniske justeringen av elsertifikatkvoten for 2020.

På bakgrunn av dette anbefaler NVE å justere opp elsertifikatkvoten tilsvarende 0,40 millioner elsertifikater i 2021. Den tekniske justeringen resulterer i at elsertifikatkvoten for året 2021 endres fra 0,188 til 0,193.

Tabell 1 viser NVEs forslag til årlige elsertifikatkvoter fram til 2035 med endring fra gjeldende kvoter i grønt.

Endringer fra gjeldende kvoter			
	Nye kvoter	Gjeldende kvoter	Endring i kvote
2021	0,193	0,188	0,005
2022	0,188	0,188	0,000
2023	0,187	0,187	0,000
2024	0,185	0,185	0,000
2025	0,178	0,178	0,000
2026	0,163	0,163	0,000
2027	0,147	0,147	0,000
2028	0,125	0,125	0,000
2029	0,101	0,101	0,000
2030	0,083	0,083	0,000
2031	0,066	0,066	0,000
2032	0,049	0,049	0,000
2033	0,033	0,033	0,000
2034	0,016	0,016	0,000
2035	0,008	0,008	0,000

Tabell 1: NVEs forslag til nye kvoter sammen med endring fra gjeldende kvoter.

Teknisk justering av elsertifikatkvoten for 2021

Den tekniske justeringen av elsertifikatkvoten for 2021 er basert på registrert produksjon i overgangsordningen og mengden annullerte elsertifikater for 2019. I den tekniske justeringen inngår tre ulike komponenter, som vist i kolonne A, B, C i tabell 2.

	[A]	[B]	[C]	[D]=[A]+[B]-[C]
	Finansieringsforpliktelse til det felles elsertifikatmålet [TWh]	Produksjon i overgangsordningen [TWh]	Annullerte elsertifikater [TWh]	Teknisk justering for 2021 [TWh]
2019	11,73	2,70	14,03	0,40

Tabell 2: Komponentene som inngår i den tekniske justeringen

Kolonne A viser fjorårets finansieringsforpliktelse til det felles norsk-svenske elsertifikatmålet på 28,4 TWh. Norge sin finansieringsforpliktelse til det felles elsertifikatmålet er fordelt som faste årlige beløp i kvotekurven. I 2019 utgjorde denne forpliktelsen en finansiering av elsertifikater tilsvarende 11,73 TWh.

Ved beregning av elsertifikatkvotene fram til 2020 er det lagt til grunn en årlig opptrapping i finansieringen av elsertifikater. Norges forpliktelse til målet på 13,20 TWh er fordelt likt mellom årene 2012-2020, slik at den årlige finansieringsforpliktelsen øker med om lag 1,47 TWh hvert år.

2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1,47	2,93	4,40	5,87	7,33	8,80	10,27	11,73

Tabell 3: Årlig finansieringsforpliktelse til det felles elsertifikatmålet i perioden 2012 - 2019

Kolonne B viser fjorårets produksjon fra anlegg som inngår i overgangsordningen, og er en del av Norges finansieringsforpliktelse. I slutten av februar hvert år er tall tilgjengelig for hvor mange elsertifikater som ble utstedt til anlegg i overgangsordningen det foregående året¹. I 2019 ble det utstedt elsertifikater tilsvarende en produksjon på 2,70 TWh fra anlegg i overgangsordningen.

Før dette tallet er tilgjengelig blir antakelsen om finansiering av elsertifikater til produksjon i overgangsordningen basert på normalårsproduksjon for anleggene. Produksjon varierer imidlertid med været slik at faktisk utstedte elsertifikater til anlegg i overgangsordningen kan avvike fra antatt normalårsproduksjon i anleggene.

2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
0,16	0,49	0,59	0,78	2,56	3,24	2,74	2,70

Tabell 4: Årlig produksjon fra anlegg som inngår i overgangsordningen i perioden 2012 - 2019

¹ Tallet for utstedte elsertifikater til produksjon fra anlegg som inngår i overgangsordningen kan hentes fra den fjerde kvartalsrapporten for det foregående året på NVEs hjemmesider: <https://www.nve.no/energiforsyning/elsertifikater/statistikk-og-publikasjoner/?ref=mainmenu>. NVE henter dette tallet fra elsertifikatregisteret NECS.

Kolonne C viser antall elsertifikater som ble annullert i Norge for det foregående året. Annulleringen for foregående år gjennomføres 1. april, og antall annullerte elsertifikater i Norge og Sverige offentliggjøres etter dette på NVEs hjemmesider². For 2019 ble det annullert 14,03 millioner elsertifikater i Norge, som tilsvarer en finansiering av 14,03 TWh ny fornybar kraftproduksjon.

Antall elsertifikater som faktisk blir annullert vil som oftest avvike fra finansieringsforpliktelsen (summen av kolonne A og B i tabell 1). Dette skyldes at det faktiske beregningsrelevante elforbruket oftest avviker fra det man antok da kvotene ble fastsatt og at produksjon i overgangsordningen avviker fra normalårsproduksjon. Differansen mellom finansieringsforpliktelsen i kolonne A og B, og faktisk finansiering (annullering) i kolonne C, gir grunnlag for teknisk justering av kvoten i 2021.

2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
2,4	3,9	5,3	6,9	9,6	11,1	12,6	14,03

Tabell 5: Antall elsertifikater som er annullert for perioden 2012 - 2019

Kolonne D i tabell 2 viser den tekniske justeringen for år 2021. Den totale finansieringsforpliktelsen av elsertifikater som inngår i målet og overgangsordningen, er på 14,43 millioner elsertifikater for 2019 (11,73 + 2,70). Det har totalt blitt annullert 14,03 millioner elsertifikater for 2019. Det er dermed annullert 0,40 millioner elsertifikater mindre enn hva finansieringsforpliktelsen tilsier.

Finansieringsforpliktelse til det felles elsertifikatmålet (A):	11,73 TWh
Produksjon i overgangsordningen (B):	+ 2,70 TWh
Annullerte elsertifikater (C):	- 14,03 TWh
Teknisk justering for 2021 (D):	= 0,40 TWh

² Siste nytt om elsertifikater: <https://www.nve.no/energiforsyning/elsertifikater/siste-nytt-om-elsertifikater/?ref=mainmenu>

Teknisk justering av elsertifikatkvotene 2021-2035

NVE har vurdert om kvotene for 2021 til 2035 må justeres basert på endrede forventninger til framtidig beregningsrelevant elforbruk og framtidig produksjon fra kraftverk som inngår i overgangsordningen.

NVE vurderer at det i år ikke er nødvendig å justere det beregningsrelevante elforbruket eller den forventede finansieringen av overgangsordningen fram til 2035, siden det ikke foreligger vesentlige endringer fra estimatene som er gjort i tidligere år.

Ved teknisk justering av elsertifikatkvotene 2021-2035 inngår det fire komponenter, som vist i kolonne A, B, D, og E i tabell 6.

	[A]	[B]	[D]	[E]	[F]=([A]+[B]+[D])/[E]
	Finansieringsforpliktelse av elsertifikater fra kraftverk som inngår i det felles norsk-svenske målet [TWh]	Forventet finansiering av elsertifikater fra kraftverk som inngår i overgangsordningen [TWh]	Teknisk justering 2021 [TWh]	Beregningsrelevant elforbruk [TWh]	Elsertifikatkvoter med ikrafttredelse 1. jan. 2021
2021	13,20	3,18	0,40	86,9	0,193
2022	13,20	3,12		86,9	0,188
2023	13,20	3,09		86,9	0,187
2024	13,20	2,92		87,0	0,185
2025	13,20	2,39		87,4	0,178
2026	12,47	1,85		87,9	0,163
2027	11,73	1,22		88,1	0,147
2028	10,27	0,76		88,3	0,125
2029	8,80	0,12		88,3	0,101
2030	7,33	0,03		88,3	0,083
2031	5,87	0,00		88,6	0,066
2032	4,40	0,00		89,0	0,049
2033	2,93	0,00		89,2	0,033
2034	1,47	0,00		89,9	0,016
2035	0,73	0,00		90,2	0,008

Tabell 6: Teknisk justering av framtidige elsertifikatkvoter

Kolonne A viser Norges årlige finansieringsforpliktelse for ny produksjon etter 2012. Fra 2021 skal Norge annullere elsertifikater tilsvarende en produksjon på 13,2 TWh til og med 2025, for så å gradvis redusere den årlige finansingsforpliktelsen mot 2035, etter hvert som godkjente anlegg fases ut av ordningen.

Kolonne B viser et estimat på produksjon fra anlegg som inngår i overgangsordningen i perioden 2021-2035. Norge skal finansiere elsertifikater tilsvarende all produksjon fra anlegg i overgangsordningen i Norge. Ved beregning av de framtidige elsertifikatkvotene må man derfor estimere den årlige produksjonsmengden som forventes fra anleggene i overgangsordningen. Denne mengden estimeres ved å redusere den totale normalårsproduksjon som er godkjent innenfor overgangsordningen per dags dato, med normalårsproduksjonen som årlig fases ut av ordningen.

NVE vurderer at det i år ikke er nødvendig å justere den forventede produksjonen fra anlegg som inngår i overgangsordningen, siden det ikke foreligger vesentlige endringer fra fjorårets estimat. Oppdaterte estimater av normalårsproduksjonen fra anlegg som er godkjent i overgangsordningen gir ikke grunnlag for å justere elsertifikatkvotene for 2021 til 2035. Det er heller ingen flere anlegg som ble godkjent i overgangsordningen, da siste frist for å søke om elsertifikater for produksjon i overgangsordningen var den 1. april 2016³.

Kolonne D viser den tekniske justeringen for 2021. For utregning, se tabell 2.

Kolonne E viser NVEs framskrivinger for beregningsrelevant elforbruk per år til og med 2035. NVE foretar framskrivinger om energibruken i Norge hvert år. I den forbindelse kan også NVE utarbeide nye anslag på hva framtidig beregningsrelevant elforbruk kommer til å være. Dersom det forventes større endringer, kan det være nødvendig å justere elsertifikatkvotene opp eller ned for årene fram mot 2035. NVE ser imidlertid per i dag ikke behov for at dette skal være en årlig øvelse. Framover vil NVE tilstrebe å koordinere eventuelle oppdaterte forventninger om det beregningsrelevante elforbruket med tilsvarende oppdateringer på svensk side, og i så tilfelle varsle markedet om dette i god tid før forslaget til teknisk justering av kvotene legges fram.

NVE vurderer at det i år ikke er nødvendig å gjøre en ny vurdering av det beregningsrelevante elforbruket fram til 2035 siden det ikke foreligger vesentlige endringer fra framskrivingene som ble gjort i 2018.

Kolonne F i tabell 6 viser beregnete kvoter fram til og med 2035. Den regnes ut ved å summere kolonne A, B og D, for så å dele på kolonne E.

³ Vedtak som har blitt påklagd Olje- og Energidepartementet eller som har hatt lang behandlingstid grunnet særskilte forhold kan gjøre at anlegg har blitt godkjent i overgangsordningen etter 1.4.2016. Imidlertid vil trolig ikke kvotekurven til 2035 justeres for ny kunnskap om finansiering av anlegg i overgangsordningen i framtiden, da ingen flere anlegg godkjenner innenfor overgangsordningen og NVE antar at klagesaker fra overgangsordningen er ferdig behandlet.